

УДОСКОНАЛЕННЯ ВНУТРІШНЬО-КОРПОРАТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В дослідженні розкриваються актуальні напрями удосконалення внутрішньо-корпоративної системи управління підприємством на основі аналізу наукових джерел.

Ключові слова: корпорація, корпоративне управління, підприємство, механізм корпоративних відносин.

Abstract

The study reveals current areas for improving the enterprise's internal corporate management system based on an analysis of scientific sources.

Keywords: corporation, corporate governance, entrepreneurship, corporate relations mechanism.

Поширення форм корпоративної власності й господарювання в Україні зумовило розвиток корпоративного управління, стратегічна спрямованість якого стає пріоритетною ланкою діяльності менеджменту промислових підприємств. Впровадження дієвої корпоративної системи управління підвищує конкурентоспроможність та економічну ефективність завдяки забезпеченню належної уваги до інтересів інвесторів, керівництва та інших учасників корпоративних відносин; фінансової прозорості, запровадженню правил ефективного менеджменту та контролю. Формування такої системи потребує створення цілісної методології управління в корпораціях, що зумовлює підвищений інтерес суспільства, зокрема вчених і практиків, до шляхів формування і розвитку корпоративної системи управління підприємствами.

Враховуючи умови сучасного ринку, ефективне підприємництво потребує формування ефективних внутрішньо-корпоративних систем управління, головна мета яких забезпечувати узгодженість діяльності структурних одиниць підприємства для досягнення стратегічних цілей. Внутрішньо-корпоративна система управління - це комплекс організаційних, інформаційних та економічних механізмів, сукупність елементів законодавчо-обов'язкових норм і специфічних розроблених приписів, притаманних для даної корпорації, що визначають ефективність прийняття рішень підприємства на ринку [1].

Пошук шляхів удосконалення внутрішньо-корпоративної системи управління підприємством є важливим процесом, під час якого приймається загальна стратегія для покращення цієї системи для підприємства. При пошуку даних шляхів необхідно враховувати не тільки внутрішню складову, але й зовнішню, оскільки зовнішні фактори, такі як сучасні умови ринку, особливості та форми найбільш розповсюджених систем управління та пов'язані з ними проблеми, нерідко спонукають до змін у внутрішньо-корпоративному середовищі.

Аналіз літературних джерел дозволив побачити шляхи удосконалення внутрішньо-корпоративної системи управління підприємством на прикладі українських підприємств.

Зокрема, у праці Сарнавської М. І. [2] зазначається, що українські моделі управління схожі на японські та належать до банківсько-орієнтованої моделі, що спричинено значною роллю вітчизняних ПФГ. Ось деякі з проблем, які виділяє автор: 1) інформаційна закритість корпорацій; 2) слабкий вплив традиційних зовнішніх механізмів контролю у вигляді аудитів, банків та ринків цінних паперів; 3) нерозвиненість вартісного мислення у керуючих осіб; 4) специфічна реакція інсайдерів на використання грошових потоків і факторів виробництва для особистого збагачення всупереч інтересам підприємства. Відповідно один із шляхів до удосконалення лежить через подолання наведених проблем.

Водночас, у праці Завгородньої А. А. [3] зазначається, що в сучасних ринкових умовах та в умовах цифровізації корпоративній системі необхідно не просто здійснювати управління не лише шляхом

розподілу управлінських функцій між виконавцями, але й через розподіл предметів і результатів діяльності між членами корпорації, а також шляхом інтеграції фінансових ресурсів та зміни власників за рахунок збільшення чи зменшення їхньої чисельності через купівлю-продаж акцій корпорацій на фінансовому ринку.

У праці Бочарової Н. А. [4] стверджується, щодо елементів, які рекомендують застосовувати при формуванні системи управління відносять: структуру, систему, стратегію, склад персоналу, суму навичок, стиль, спільні цінності. Відповідно одним зі шляхів до удосконалення можна обрати розвиток даних складових.

Автор навчального посібнику з основ корпоративного управління Євтушевський В. А. [5] зазначає, що внутрішньокорпоративне управління залежить від урегулювання відносин власності, зокрема, від чітко структурованих відносин контролю, наявності в корпорації власників, які ставлять за мету налагодження ефективної діяльності акціонерного товариства. За умов неструктурованої власності створення дійової системи управління на підприємстві залежить від інтересів, які отримують перевагу в той чи інший момент. Проблема впливу акціонерів-власників на діяльність менеджерів залишається до цього часу проблематичною, оскільки наслідками слабого контролю є прийняття некомпетентних, а іноді корисливих рішень менеджерами, сильний контроль призводить до їх надмірної обережності в поточній діяльності корпорації, особливо щодо прийняття інвестиційних рішень та здійснення ризикованих проєктів.

Відповідно до наведеного аналізу було встановлено, що суть удосконалення внутрішньокорпоративної системи управління підприємством полягає у розв'язанні проблеми впливу акціонерів-власників на діяльність менеджерів, у розвитку базових складових для формування системи управління, у зменшенні інформаційної закритості, у посиленні впливу традиційних зовнішніх механізмів контролю, у розвитку вартісного мислення керуючих осіб, у зміні реакції інсайдерів на використання грошових потоків для особистого збагачення всупереч інтересам підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Pidru4niki. Внутрішньо-корпоративна система управління. URL: <https://pidru4niki.com/10560412/menedzhment/vnutrishno-korporativna-sistema-upravlinnya>.
2. Сарнавська М. І. Особливості формування корпоративного сектору в Україні. Юридичний науковий електронний журнал № 6 2016. С. 98. URL: http://lsej.org.ua/6_2016/28.pdf.
3. Завгородня А. А. Дефініція поняття корпоративне управління в нових реаліях функціонування підприємств. Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки 2022. № 4 (67). С. 24. URL: <https://journals.maup.com.ua/index.php/economics/article/view/2277/2763>.
4. Бочарова Н. А. Особливості становлення системи корпоративного менеджменту в Україні. Економіка транспортного комплексу 2021. № 3. С. 23. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1540576>.
5. Євтушевський В. А. Навчальний посібник. Основи корпоративного управління. Знання-Прес 2002. URL: <https://buklib.net/books/34503>.

Небава Микола Іванович – кандидат економічних наук, професор кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: nebava@vntu.edu.ua.

Двойнос Ілля Іванович – студент групи МПОУ-24м, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, anonybouzz@gmail.com.

M. Nebava – candidate of economic sciences, professor of the Department of Business Economics and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: nebava@vntu.edu.ua.

I. Dvoynos – student of the group MPOU-24m, Department of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, anonybouzz@gmail.com.